

Regeringen
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Leif Strandberg
08-563 087 79
leif.strandberg@hsv.se

Yttrande
2011-02-22
Reg.nr 12-6032-10

Uppdrag om föreskrifter om urval för sökande med utländska betyg

Inledning

Regeringen fattade den 21 oktober beslut (U2010/6449/UH) om att ge Högskoleverket och Verket för högskoleservice i uppdrag att i samråd utarbeta föreskrifter om hur betyg från utländsk gymnasial utbildning ska omräknas så att sökande med sådana betyg kan konkurrera på likvärdiga villkor och i samma urvalsgrupper som sökande med betyg från svensk gymnasial utbildning, för vilka det högsta möjliga resultatet av meritvärderingen enligt bilaga 3 till högskoleförordningen (1993:100) är 22,5.

I uppdraget anger regeringen att föreskrifterna ska kunna tillämpas vid antagning till högskoleutbildning som påbörjas efter utgången av maj 2012. I uppdraget anges också att myndigheterna ska överväga om betyg från utbildning som leder fram till International Baccalaureate fortsatt bör meritvärderas enligt nu gällande föreskrifter i högskoleförordningen eller om de bör omräknas i enlighet med vad som anges i första stycket.

Myndigheterna ska senast den 30 juni 2011 redovisa de ställningstaganden och de viktigaste motiven och utgångspunkterna för dessa som har gjorts inom ramen för uppdraget. I fråga om betyg från utbildning som leder fram till International Baccalaureate ska myndigheterna senast den 28 februari 2011 redovisa sina bedömningar.

I föreliggande yttrande redovisar myndigheterna sina bedömningar när det gäller hur betyg från utbildning som leder fram till International Baccalaureate ska meritvärderas, men myndigheterna redovisar också vissa andra ställningstaganden.

Uppdraget har genomförts av en projektgrupp bestående av Elisabeth Svensk, Gunilla Hammarström och Lisbeth Lidjan från Verket för högskoleservice samt Aleksandra

Sjöstrand, Per Gunnar Rosengren och Leif Strandberg (projektledare) från Högskoleverket.

International Baccalaureate

Projektgruppen har diskuterat hur IB-betyg ska värderas och kommit fram till att betygen bör värderas på samma sätt som övriga utländska betyg. Det huvudsakliga skälet till detta är att IB skiljer sig på väsentliga punkter från svensk gymnasial utbildning och att meritvärderingsmodellen som används för svenska betyg är anpassad till den svenska gymnasiala utbildningen och dess betygssystem.

Projektgruppen har träffat företrädare för IB-utbildning och fått ta del av deras syn på hur IB-betyg bör värderas. Företrädarna delar projektgruppens syn att IB-betyg ska värderas som övriga utländska betyg, dvs. utan meritpoäng men med ett högsta möjligt meritvärde på 22,5 poäng. Under mötet diskuterades också den nuvarande omräkningstabellen och om det finns ett behov av att se över den.

I samband med dessa diskussioner togs också upp att det är brådskande att komma fram till vad som kommer att krävas när det gäller de nya behörighetsgränserna i svenska och engelska. Kursplanejämförelser kommer att bli nödvändiga.

IB-företrädarna påpekade också att det är önskvärt att eleverna som väljer pre-IB (ett förberedande år till IB-utbildningen som är tvåårig) till hösten 2011 känner till kommande antagningsregler.

Vid antagningen till hösten 2010 fick ca 11 procent av de IB-sökande maximalt jämförelsetal, 20,00 + eventuella meritpoäng. Detta är en mycket hög andel och indikerar att tabellen för omräkning bör ses över. Det är vidare svårt att utifrån tillgänglig dokumentation avgöra om en IB-sökande har gjort så kallade *retakes* (kompletteringar). Detta har betydelse för vilka meriter som ska få tillgodoräknas i grupp I respektive grupp II. Det är nödvändigt att det framgår av IB-diplomen om en IB-sökande har gjort *retakes* och i så fall vilka ämnen det gäller.

EB, åländsk gymnasial utbildning och Lycée international

I bilaga 3 till högskoleförordningen jämföras sökande med betyg från utbildningarna IB, EB, åländsk gymnasial utbildning och Lycée international, svenska sektionen, med sökande med betyg från svensk gymnasial utbildning. Dessa utbildningar kommer att tillgodoräknas meritpoäng i antagningen till höstterminen 2011 och till vårterminen 2012, enligt Högskoleverkets föreskrifter (HSVFS 2010:1).

Därefter ska betyg från EB, åländsk gymnasial utbildning och Lycée international, svenska sektionen, enligt regeringens uppdrag om föreskrifter om urval för sökande

med utländska betyg (U2010/6450/UH) hanteras tillsammans med övriga utländska betyg.

Två decimaler

De svenska betygen får ett jämförelsetal i skalan 9-20. Det går att få ett lägre jämförelsetal, men då uppfylls inte kraven för grundläggande behörighet. I bilaga 3, punkt 6, högskoleförordningen, sägs att jämförelsetalet ska anges med två decimaler, vilket innebär att det finns 1101 skalsteg. Projektgruppen anser att en värdering på så noggrann nivå inte är meningsfull. Skillnader på enstaka hundradelar visar inte på någon reell skillnad när det gäller lämplighet för högre studier.

Högskoleverkets nuvarande föreskrifter om värdering av utländska betyg anger att värderingen ska ske i intervallet 300 – 500 poäng utan decimaler, vilket innebär att det finns 201 skalsteg. När de utländska betygen ska prövas i samma urvalsgrupper som de svenska betygen är det önskvärt att antalet skalsteg är detsamma för svenska och utländska betyg. Myndigheterna anser att, i de kommande föreskrifterna om värdering av utländska betyg, jämförelsetalet ska anges med en decimal.

Med hänvisning till ovanstående föreslår myndigheterna att regeringen ändrar i bilaga 3 och där föreskriver att jämförelsetalet ska anges med en decimal.

Nedre gräns

Utländska betyg ska inte tilldelas meritpoäng, men sökande med utländska betyg ska ändå kunna uppnå högsta möjliga meritvärde. Regeringen anger i uppdraget att det högsta betyget i ett visst land ska anses motsvara det högsta möjliga resultatet av meritvärderingen enligt bilaga 3 till högskoleförordningen. Sökande som har högsta möjliga meritvärde i sitt ursprungsbetyg ska således tilldelas högsta möjliga meritvärde när betyget omräknas till den skala som används för svenska betyg, dvs. 22,5.

Regeringen anger inte vad som ska sättas som lägsta gräns i jämförelsen mellan utländska och svenska betyg. Kravet för grundläggande behörighet i det svenska systemet är lägst Godkänt i 90 procent av de poäng som krävs för ett slutbetyg. Godkänt i 90 procent av poängen och Icke Godkänt i 10 procent ger jämförelsetalet 9.

Det kan finnas skäl att överväga en nedre gräns som sätts högre än 9. En tänkbar nedre gräns är 10 som motsvarar Godkänt i samtliga kurser. Myndigheterna kommer att fortsätta att utreda var den nedre gränsen ska sättas.

Komplettering

Enligt uppdraget ska Högskoleverket och Verket för högskoleservice utarbeta föreskrifter som innebär att sökande med utländska betyg ska kunna konkurrera på likvärdiga villkor som sökande med svenska betyg.

En bärande princip i den svenska antagningsmodellen är att det genom komplettering ska gå att förbättra sitt meritvärde, men att det nya meritvärdet får tillgodoräknas endast i grupp II. Sökande med svenska betyg kan utbyteskomplettera (ett nytt och högre betyg ersätter ett gammalt) och komplettera med meritkurser och därmed förbättra sitt meritvärde.

Sökande med utländska betyg som kompletterar med svenska kurser kan inte utbyteskomplettera, men däremot tilläggskomplettera (ett nytt betyg räknas, men ersätter inte ett gammalt). En utbyteskomplettering ger bättre utfall än en tilläggskomplettering. Sökande med utländska betyg bör kompenseras för detta. Det görs enklast genom att tilläggskompletteringar viktas, dvs. att dess värde räknas upp med en viss procentsats. Denna uppräkningsfaktor bör vara i storleksordningen 10-20 procent. Myndigheterna kommer att fortsätta att utreda hur stor viktningen ska vara.

Sökande med utländska betyg bör, liksom sökande med svenska betyg, ges möjlighet att behörighetskomplettera. Behörighetskompletteringar tillgodoräknas endast i grupp II. Dock bör det göras undantag för kompletteringar för grundläggande behörighet för sökande med utländska betyg. Skälet till detta är att dessa sökande inte har haft möjlighet att skaffa sig grundläggande behörighet för den svenska högskolan i sina hemländer. Således bör komplettering för grundläggande behörighet få tillgodoräknas i grupp I.

Nuvarande föreskrifter

Myndigheterna har för avsikt att parallellt med genomförandet av uppdraget se över hur utländska betyg värderas idag. I detta arbete ingår att införskaffa så mycket information som möjligt om betygssystem och betygsfördelning från de länder från vilka betyg normalt hanteras.

Datum för redovisning

Enligt uppdraget ska myndigheterna senast den 30 juni redovisa de ställningstaganden och de viktigaste motiven och utgångspunkterna för dessa som har gjorts inom ramen för uppdraget. Myndigheterna har för avsikt att redovisa uppdraget senast den 30 april. Detta i huvudsak för att det ska finnas tidsmässigt utrymme för beslut om föreskrifter och teknisk anpassning av NyA inför antagning till högskoleutbildning som påbörjas efter utgången av maj 2012.

Beslut om detta yttrande har tagits av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Leif Strandberg i närvaro av avdelningschefen Annika Pontén. Yttrandet har även föredragits för Verkets för högskoleservice direktör Caroline Sjöberg.

Lars Haikola

Leif Strandberg